

Nota voor Burgemeester en Wethouders

Team: Finance en Control

Onderwerp:

Auditplan 2025

Notagegevens

Bestuursorgaan	: B-en-W 3-12-2024
Notanummer	: 2024-880
Datum	: 3-12-2024
Programma	: 12 - Algemene dekkingsmiddelen
Portefeuillehouder	: Wethouder Elferink,
Bijlage(n)	: Auditplan 2025.pdf

Parafering

27-11-2024: Gemeentesecretaris/algemeen directeur27-11-2024: Wethouder

Agendering

- * 02-12-2024: Teammanager Concernstaf en Adjunct-secretaris
- * 27-11-2024: Gemeentesecretaris/algemeen directeur
- * 02-12-2024: Teammanager Concernstaf en Adjunct-secretaris
- * 29-11-2024: Gemeentesecretaris/algemeen directeur

Definitieve akkoord

3-12-2024

B & W d.d.: 3-12-2024

Besluit

1. In te stemmen met 'Economisch beleid' als onderwerp voor het uit te voeren 213a onderzoek 2025
2. Het auditplan 2025 vast te stellen met opname 213a-onderzoek 2025 en in uitvoering te nemen
3. De raadsmededeling vast te stellen met opname van het onderwerp voor het 213a-onderzoek 2025
4. Het auditplan 2025 en de raadsmededeling aan te bieden aan de auditcommissie
5. Het auditplan 2025 en de raadsmededeling na behandeling in de auditcommissie aan te bieden aan de raad

De nota en het besluit openbaar te maken

Inleiding

Jaarlijks wordt een auditplan opgesteld. Dit plan wordt door de directie en het college vastgesteld en ter kennisname aangeboden aan de auditcommissie. In dit plan worden processen en producten benoemd die aan een nader onderzoek of controle worden onderworpen. Het is van belang dat de raad kan zien en controleren dat de doelstellingen zijn gerealiseerd. Daarnaast wil de raad weten en bevestigd zien dat de organisatie 'in control' is. Dit ook in het licht van de externe verantwoording.

Het auditplan dekt onder andere de rechtmatigheids- en de getrouwheidsaspecten af van de processen en heeft als doel om onvolkomenheden in de uitvoering tijdig op te sporen en te corrigeren. De informatie uit interne controles plus de inbedding van interne controlemaatregelen in de organisatie helpen om de

kwaliteit van de bedrijfsvoering in alle opzichten te verbeteren.
Daarnaast wordt aangegeven welke (specifieke) onderzoeken en verbijzonderde controles (VIC's) worden uitgevoerd.

Het auditplan kent 3 categorieën onderzoeken, audits en controles:

- * Onderzoeken, inclusief 213a onderzoek
- * Fiscale audits
- * Verbijzonderde controles

213a onderzoek 2025

Onderzoeken 2029-2024

De afgelopen jaren hebben de 213a onderzoeken zich gericht op onderwerpen in het sociaal en fysiek domein, waarbij werd gekozen voor onderwerpen waar de gemeente nagenoeg volledig 'aan het roer' staat. De uitgevoerde 213a onderzoeken zijn geweest: Afvalinzameling en zwerfafval (2024), Wmo Hulpmiddelen (2023), Verkeersveiligheid (2022), Kinderopvang en-regelingen (2021), Subsidiebeheer (2020) en Aansturing Toezicht en handhaving (2019), waarbij deze in steek duidelijk zichtbaar is.

Onderwerpen 2025

Als mogelijke onderwerpen voor het 213a onderzoek zijn, in volgorde van voorkeur, de volgende onderwerpen geselecteerd.

1. Economisch beleid

De aanleiding voor dit onderzoek is dat in 2023 is de Uitvoeringsagenda Economie en Internationaal beleid 2023-2026 is vastgesteld. Dit is de opvolger van de Uitvoeringsagenda Economie en Internationaal beleid 2019-2022. Deze gaf inzicht in de wijze waarop de gemeente Deventer samenwerkte met ondernemers en onderwijsinstellingen aan de versterking van de Deventer economie. Ook vormde het de leidraad voor gesprekken met de raad over economische ontwikkelingen en internationale activiteiten in onze gemeente. Deze sessies met de raad werden samen met het Deventer Economisch Perspectief (DEP) gehouden. In het onderzoek staat de vraag centraal wat onze investeringen in het economisch beleid opleveren, wat wij hiervoor als stad terug krijgen en hoe effectief en doelmatig de gemeentelijke organisatie dit economisch beleid in uitvoering heeft genomen?

Kader:

- * Uitvoeringsagenda Economie en internationaal beleid 2023-2026
- * Bestuursakkoord 2022-2026 Dichtbij, betrokken en bevlogen
- * Visie Deventer circulair, 2024
- * Uitvoeringsprogramma Vrijtijdseconomie
- * Ambitienota Internationaal beleid 2022-2026
- * Ambitie beroepshaven 2020 Port of Deventer
- * Uitvoeringsagenda Toekomstbestendige Bedrijventerreinen
- * (Evaluatie) Detailhandelsstructuur 2015-2020
- * (Evaluatie) Horecabeleid 2016-2020
- * Human Capital agenda Deventer 2023-2026
- * Perspectief Ruimte voor Werken

Onderzoek: intern en extern

2. Woonbeleid

In Nederland is het tekort aan woningen in 2024 verder opgelopen en ligt inmiddels net boven de 400.000. Deventer hoort bij de gemeenten waar de druk op de woningmarkt relatief groot is. De druk op de woningmarkt zorgt onder andere voor prijsstijgingen en lange wachtlijsten voor sociale huurwoningen.

In Deventer is de woningvoorraad de afgelopen tien jaar met ruim 5.000 woningen toegenomen. En ook de komende jaren zal het aantal woningen verder toenemen. De ambitie van de gemeente Deventer is om tussen 2021 en 2030 bij te dragen aan de bouw van 11.000 nieuwe woningen. Projectontwikkelaars, woningcorporaties en particulieren zorgen voor realisatie van de woningen. De gemeente heeft een sturende rol en kan daarvoor diverse instrumenten inzetten. In de Woondeal West-Overijssel zijn afspraken gemaakt met onder meer het rijk, de provincie en gemeenten in de regio om de problemen op de woningmarkt te verkleinen. Naast het aantal woningen zijn de betaalbaarheid en beschikbaarheid van soorten woningen voor de gemeente Deventer belangrijk. Het onderzoek richt zich op wijze waarop de gemeente invulling geeft aan haar sturende rol en op welke wijze een bijdrage geleverd wordt aan het oplossen van de problematiek.

Kader:

- * Woonvisie Deventer 2024
- * Woondeal West-Overijssel (2022)

Onderzoek: intern en extern

3. Verslavingszorg

De laatste jaren is er een groeiende zorgvraag en de complexiteit van de behandelingen neemt toe. Er is een toename van het aantal nieuwe aanbieders in de verslavingszorg en een toename van soorten therapie. De vraag die hieruit voortvloeit is of er overall effectieve en efficiënte zorg wordt geleverd.

Verslavingszorg is een regionale taak die is belegd bij centrumgemeenten.

Deventer is centrumgemeente voor de gemeenten Lochem, Zutphen, Raalte en Olst-Wijhe. Onderzocht wordt of er inzicht is welke zorg geleverd wordt en of er voldoende informatie is over de kosteneffectiviteit/ doelmatigheid van de behandelingen.

Kader:

- * Wet maatschappelijke ondersteuning 2015;
- * Convenant regionale samenwerking beschermd wonen en maatschappelijke opvang;
- * Regiovisie 2017-2022 Transformatie maatschappelijke opvang, verslavingszorg, openbare geestelijke gezondheidszorg en beschermd wonen ggz;
- * Participatiebeleid en -verordening gemeente Deventer (april 2023)

Onderzoek: intern en extern

4. De aanpak van ondermijning in de gemeente Deventer

Het doel van het onderzoek is inzicht te geven in de aard en omvang van ondermijnende criminaliteit, in de effectiviteit van de gemeentelijke aanpak van ondermijnende criminaliteit. De centrale vraag hierbij is, in hoeverre hanteert de gemeente zowel qua beleid als qua uitvoering een adequate aanpak in de bestrijding van ondermijning?

De scope van dit onderzoek ligt op:

- * de aanpak van ondermijning door de gemeente Deventer;
 - * de regierol van de gemeente in de integrale aanpak met andere partners, zoals de politie en het Openbaar Ministerie
 - * projecten en programma's van de gemeente om ondermijning aan te pakken.
- Buiten de scope van dit onderzoek ligt de aanpak van de ambtelijke en bestuurlijke weerbaarheid.

Kader:

Collegезaken - 2023-940-bijlage-Strategische Veiligheidsagenda 2024.pdf - Alle documenten (sharepoint.com)

Onderzoek: intern en extern

5. Betaald parkeren

Het parkeerbeleid kan voor politieke en maatschappelijke discussie leiden. De belangrijkste reden hiervoor is dat verschillende doelgroepen tegengestelde parkeerbehoeften hebben. Sommige bewoners willen graag een goedkope parkeerplaats dicht bij de woning, andere willen minder auto's in het straatbeeld. Ondernemers willen dat bezoekers makkelijk kunnen parkeren, terwijl de overlast die dat kan veroorzaken een grote ergernis van bewoners kan zijn. Zowel het politieke en maatschappelijke belang als het financiële belang dat gemoeid is met parkeren kan een reden zijn een onderzoek naar het betaald parkeerbeleid uit te voeren.

Kader:

- * Aanwijzbesluit plaatsen en tijdstippen betaald parkeren en voorschriften voor het in werking stellen van parkeerapparatuur 2022
- * Beleidsregels ontheffingsregeling berijden voetgangersgebied (2015)
- * Besluit uitgifte parkeervergunningen 2020
- * Parkeerverordening 2021
- * Uitgifteregels parkeerabonnementen 2020
- * Wegsleefverordening 2022

Onderzoek: intern

6. Leerlingenvervoer

Het Leerlingenvervoer is geregeld door landelijke wetgeving en lokale verordeningen. Daaruit vloeit een vervoerplicht voor de gemeente voort. Het leerlingenvervoer is een dienst voor een specifieke doelgroep. De tevredenheid is een belangrijk aspect om de kwaliteit van het leerlingenvervoer te beoordelen.

Kader:

- * Verordening leerlingenvervoer gemeente Deventer 2015
- * Beleidsregels leerlingenvervoer gemeente Deventer 2019

Onderzoek: intern en extern

Voorgestelde onderwerp

De eerste drie onderwerpen hiervan staan op onze 'shortlist', waarbij de voorkeur gaat hierbij uit naar Economisch beleid. De belangrijkste reden hiervoor is dat de gemeente hierbij niet volledig aan het roer staat. Wij zijn in een behoorlijke mate afhankelijk van andere partijen (ondernemers, onderwijsinstellingen, etc.) of ontwikkelingen waar wij geen of in beperkte mate invloed op hebben. De gemeente kan met haar beleid en samenwerking met partners belemmeringen weghalen en ontwikkeling stimuleren, echter het uiteindelijke succes hiervan is ook afhankelijk van factoren waar de gemeente geen of beperkte invloed op heeft. Bijvoorbeeld de macro-economische of conjunctuurontwikkeling, renteontwikkeling of rijksbezuinigingen op hoger onderwijs. Ook kunnen ondernemingen en instellingen zelf specifieke keuzes en overwegingen hebben die van invloed zijn op de economische ontwikkeling van de stad die niet geheel in lijn met onze doelstellingen kunnen zijn. Tenslotte is dit een onderwerp die

niet heel uitgesproken sociaal- of fysiek domein is, zoals bij eerdere onderzoeken wel het geval was, maar meerdere facetten omvat, wat interessante inzichten kan opleveren.

De onderwerpen Woonbeleid en Verslavingszorg nemen wij in het Auditplan 2025 op als onderzoeken zijnde niet 213a onderzoeken.

Dynamiseren van de audits

Het auditplan 2025 gaat, net als in de voorgaande jaren, uit van het dynamiseren van de audits door niet op voorhand uitputtend te zijn en het plan, indien nodig, halverwege het jaar te actualiseren. Hierdoor kunnen wij meer flexibel met de beperkte auditcapaciteit omgaan en werken wij toe naar een 'rollende' planning, die niet meer aan jaargrenzen is gekoppeld maar telkens met een bepaalde periode schuift.

VIC-werkpakket

Het VIC werkpakket wordt in 2025 uitgevoerd door Baker Tilly Business Advisory, onderdeel van Baker Tilly accountants. Deze werkwijze is passend gemaakt voor het werken met de rechtmatigheidsverklaring, zonder het karakter van de uitbesteding aan te tasten.

Beoogd maatschappelijk resultaat

Het beoogde resultaat van de controles en onderzoeken is het realiseren van inzicht op de risico's, de interne beheersing, de doelmatigheid, de doeltreffendheid, de rechtmatigheid en de getrouwheid. Het nemen van maatregelen naar aanleiding van bevindingen leidt tot een verbeterde, effectievere en efficiëntere bedrijfsvoering. Daarnaast geven deze resultaten input voor de controlerend accountant.

Kader

- * Artikel 212 en 213a Gemeentewet
- * Financiële verordening
- * Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid
- * Controle verordening
- * Intern auditcharter

Betrokken partijen en participatie

Zie argumenten voor. Tevens dient vermeld te worden dat het bepalen van de uit te voeren standaard controles in overleg met de huisaccountant tot stand komt.

Toelichting op participatiebeleid

Niet van toepassing

Argumenten voor en tegen

Een belangrijk argument voor het uitvoeren van doelmatig- en doeltreffendheidsonderzoeken is het feit dat het een wettelijke verplichting betreft. Daarnaast geldt dat de controles en onderzoeken leiden tot belangrijke

inzichten (onder andere op het gebied van interne beheersing) en leermomenten voor de gemeentelijke organisatie. Bovendien is het uitvoeren van fiscale audits een belangrijk onderdeel in relatie tot het convenant Horizontaal Toezicht.

Een argument tegen het uitvoeren van controles en onderzoeken is de capaciteitsinzet en daarmee de middelen die hiermee gemoeid zijn.

De voorkeur voor een 213a-onderzoek naar Economisch beleid is dat in 2023 de Uitvoeringsagenda Economie en Internationaal beleid 2023-2026 is vastgesteld. Dit is de opvolger van de Uitvoeringsagenda Economie en Internationaal beleid 2019-2022. Deze gaf inzicht in de wijze waarop de gemeente Deventer samenwerkte met ondernemers en onderwijsinstellingen aan de versterking van de Deventer economie. Ook was het de leidraad voor gesprekken met de raad over economische ontwikkelingen en internationale activiteiten in onze gemeente. Deze sessies met de raad werden samen met het Deventer Economisch Perspectief (DEP) gehouden. In het onderzoek staat de vraag centraal wat onze investeringen in het economisch beleid opleveren, wat wij hiervoor als stad terug krijgen en hoe effectief en doelmatig de gemeentelijke organisatie dit economisch beleid in uitvoering heeft genomen.

Financiële consequenties en dekking

Het uitvoeren van het auditplan 2025 alsmede de regie ten aanzien van deze uitvoering, betekent organisatorisch dat de daarvoor aangewezen functionarissen voldoende tijd moeten kunnen inplannen om deze werkzaamheden op een goed kwalitatief niveau uit te kunnen voeren. Dus de uitvoerbaarheid van dit auditplan moet zijn gewaarborgd.

Openbaarmaking en communicatie

Aanpak en uitvoering

Het auditplan 2025 en de raadsmededeling worden ter bespreking aangeboden aan de auditcommissie.

Het auditplan 2025 en de raadsmededeling worden na behandeling in de auditcommissie aan de raad aangeboden.

Het management wordt in kennis gesteld van de uit te voeren controles en onderzoeken. De wijze van uitvoering wordt uitgevoerd volgens het intern auditcharter. Periodiek worden voortgangsrapportages aangeboden aan directie en accountant. Voor het college wordt de voortgang periodiek in een samenvattende rapportage vevat, die tevens ter kennisname door het college aan de raad wordt verstrekt.

Na de opdrachtformulering wordt het 213a-onderzoek in het eerste kwartaal 2025 in uitvoering genomen.

RAADSMEEDELING

Onderwerp	Auditplan 2025	Portefeuillehouder	Wethouder Elferink,
Nummer	2024-880	Datum	3-12-2024
Team	DEV-FC		

Inleiding

Jaarlijks wordt een auditplan opgesteld. Dit plan wordt door de directie en het college vastgesteld en ter kennisname aangeboden aan de auditcommissie. In dit plan worden processen en producten benoemd die aan een nader onderzoek of controle worden onderworpen.

Kader

- * Artikel 212 en 213a Gemeentewet
- * Financiële verordening
- * Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid
- * Controle verordening
- * Intern auditcharter

Kern van de boodschap

Het onderwerp voor het 213a onderzoek richt zich op het door de gemeente gevoerde Economisch beleid. Na concretisering van de onderzoeksopdracht en het opstellen van een plan van aanpak start de uitvoering van het onderzoek naar verwachting in het eerste kwartaal 2025.

Nadere toelichting

Het auditplan dekt onder andere de rechtmatigheids- en de getrouwheidsaspecten af van de processen en heeft als doel om onvolkomenheden in de uitvoering tijdig op te sporen en te corrigeren. De informatie uit interne controles plus de inbedding van interne controlemaatregelen in de organisatie helpen om de kwaliteit van de bedrijfsvoering in alle opzichten te verbeteren.

In het auditplan wordt aangegeven welke (specifieke) onderzoeken inclusief 213a onderzoek, fiscale audit en verbijzonderde controles (VIC's) worden uitgevoerd.

Door middel van de voortgangsrapportage audit en onderzoek wordt uw raad periodiek op de hoogte gesteld van de voortgang en uitkomsten.

Auditplan 2025

Finance & Control | December 2024

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	4
1.1	Algemeen	4
1.2	Kaders	4
1.3	Rechtmatigheidsverklaring	5
1.4	Accountantscontrole en uitvoering VIC's	5
2.	Onderzoeken	7
2.1	213a onderzoek – Economisch beleid	7
2.2	Follow-up Kwetsbare functies	7
2.3	Follow-up Frauderisico-analyse	8
2.4	Woonbeleid	8
2.5	Verslavingszorg	9
2.6	Follow-up IT-audit	9
3.	Fiscale audits	11
3.1	Doorontwikkeling Horizontaal Toezicht	11
3.2	Doorontwikkeling Tax Control Framework (TCF) in 2025	11
3.3	Omzetbelasting (Btw) en Btw-compensatiefonds (Bcf)	12
3.3.1	Thema btw en subsidies	12
3.3.2	Thema btw-steekproef beschermd wonen, maatschappelijke ondersteuning en jeugdzorg	13
3.4	Loonheffingen	14
3.4.1	Thema identificatie werknemers, uitzendkrachten, en ZZP-ers en formulier opgaaf gegevens loonheffingen	14
3.4.2	Thema werkkostenregeling	14
3.5	Vennootschapsbelasting	15
3.5.1	Thema vpb-plicht activiteiten 2024	15
4.	Standaard verbijzonderde interne controles (VIC's)	16
	Bijlage 1 - Planning 2025	18
	Bijlage 2 - Overzicht jaarlijkse audits buiten Auditplan	20

1. Inleiding

1.1 Algemeen

Het auditplan dekt de rechtmatigheids- en de getrouwheidsaspecten af van de processen en heeft als doel om onvolkomenheden in de uitvoering tijdig op te sporen en te corrigeren. In dit plan worden processen en producten benoemd die aan een nader onderzoek of controle worden onderworpen. De informatie uit interne controles plus de inbedding van interne controlemaatregelen in de organisatie helpen om de kwaliteit van de bedrijfsvoering in alle opzichten te verbeteren alsook om in control te blijven. Daarnaast wordt aangegeven welke (specifieke) onderzoeken en standaard verbijzonderde interne controles (VIC's) worden uitgevoerd.

Het auditplan wordt elk jaar geactualiseerd onder ander op basis van (financiële) relevantie vanuit proces- en risicoanalyse, op basis van invoering nieuwe wet- en regelgeving en op basis van verbeteracties uit voorgaande controles. Daarnaast is er sprake van steeds meer auditverplichtingen op verschillende terreinen binnen de gemeente, zoals bijvoorbeeld op het gebied van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) en binnen het sociaal domein (prestatieverklaringen).

De resultaten uit interne/ externe controles en onderzoeken geven informatie over in hoeverre de Deventer organisatie haar bedrijfsvoering beheerst, ofwel 'in control' is. Ook geeft het input voor de rechtmatigheidsverantwoording die door het college van B&W moet worden opgesteld respectievelijk de paragraaf bedrijfsvoering die moet worden opgenomen in het jaarverslag. Daarnaast geven deze resultaten aanvullende input voor de controlerend accountant. Het auditplan wordt door de directie en het college vastgesteld en ter kennisname aangeboden aan de auditcommissie.

Na afronding van een audit of onderzoek wordt met de opdrachtgever de uitkomsten en eventuele aanbevelingen besproken waarna een rapportage wordt opgesteld die aan de opdrachtgever wordt verstrekt.

Tweemaal per kalenderjaar wordt er aan de directie en de accountant over de voortgang van de uitgevoerde, onderhanden en nog uit te voeren onderzoeken en audits gerapporteerd. Van de uitgevoerde onderzoeken en audits worden de belangrijkste bevindingen, aanbevelingen en verbeteracties in deze voortgangsrapportages vermeld. Een samenvatting van de rapportages wordt aan het college en de auditcommissie verstrekt.

Het Auditplan 2025 heeft een dynamisch karakter. Er zal ingespeeld moeten worden op de risico's en ontwikkelingen binnen de organisatie en op wet- en regelgeving. Op basis van actieve horizontale en verticale signalering en adviezen kunnen er gedurende het jaar nieuwe opgaven voor het uitvoeren van onderzoeken/ audits volgen. Indien nodig wordt het auditplan medio 2025 geactualiseerd. Voor de onderzoeken geldt dat het aantal onderzoeken is gebaseerd op drie onderzoekers. De 3^e onderzoeker (tijdelijke functie voor 2 jaar) moet echter nog geworven worden. Als hier vertraging in zit zal dit effect hebben op de uitvoeringkalender.

1.2 Kaders

Het auditplan heeft als bron het 'Uitvoeringsplan rechtmatigheid/ In Control Statement 2019-2022 gemeente Deventer', Plan van aanpak invoering Rechtmatigheidsverantwoording (RV) Deventer 2023 en het 'Fiscaal meerjaren auditplan 2023-2024'. Het fiscaal auditplan is een belangrijke

pijler onder het convenant Doorontwikkeling Horizontaal Toezicht (DHT) met de Belastingdienst naast de borging van fiscaal advies & control(e) aan de voorkant door een fiscaal expert. Bij dit convenant vertrouwt de Belastingdienst op de (interne) fiscale beheersingssystemen van de gemeente (het Tax Control Framework).

Het wettelijk kader wordt gevormd door:

- Wet dualisering gemeentebestuur
- Financiële verordening conform artikel 212 Gemeentewet
- Controleverordening conform artikel 213 Gemeentewet
- Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid conform artikel 213a Gemeentewet
- Het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO)
- Het Besluit Begroting en Verantwoording gemeenten en provincies (BBV)
- Relevante wet- en regelgeving in het kader van Single Information Single Audit (SISA)
- Kadernota rechtmatigheid
- Het verantwoordingsstelsel voor informatieveiligheid gebaseerd op de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO).

Het kader wordt tevens gevormd door het Organisatiebesluit en de interne kaders die zijn afgeleid van hogere wet- en regelgeving.

1.3 Rechtmatigheidsverklaring

Ingaande het verslagjaar 2023 is de 'Rechtmatigheidsverklaring' ingevoerd; de wetswijziging is in september 2022 vastgesteld door de 1^e kamer. Hierdoor heeft het college met ingang van boekjaar 2023 zelf een rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening opgenomen. Hiermee legt de gemeente zelfstandig verantwoording af over de naleving van geldende wet- en regelgeving bij de totstandkoming van de baten en lasten en balansmutaties in de jaarrekening. De externe accountant geeft daarmee nog enkel een controleverklaring af met een oordeel inzake de getrouwheid van de jaarrekening, inclusief de rechtmatigheidsverantwoording van het college. De accountant moet aangeven of de rechtmatigheidsverklaring van het college getrouw is. In die zin blijft de accountant over de schouder van het college meekijken. Een expliciete rechtmatigheidsverantwoording onderstreept de politieke 'aanspreekbaarheid' van het college.

1.4 Accountantscontrole en uitvoering VIC's

De accountant moet gebruik kunnen maken en zoveel moeten kunnen steunen op een goede opzet van onze administratieve organisatie/ interne beheersing en uitgevoerde lijncontroles, standaard controles, audits en onderzoeken. Een adequate interne beheersing moet waarborgen dat processen doelmatig, doeltreffend, getrouw en rechtmatig verlopen.

De gemeente kent een aantal primaire processen met een forse materiele omvang waarbij het van belang is dat deze periodiek worden getoetst 'buiten het proces'. Dit zijn de zogenoemde verbijzonderde interne controles (VIC's).

Deze standaard verbijzonderde controles worden in 2025 – evenals in 2024 door BakerTilly Business Advisory uitgevoerd. De steekproeven worden getrokken door BakerTilly Accountants: dit om de onafhankelijkheid en objectiviteit te borgen. Uiteraard bepaalt de gemeente (in afstemming met de accountant) zelf welke controles worden uitgevoerd, de reikwijdte, diepgang en informatiebehoefte hiervan en voert hier regie op.

Met BakerTilly Business Advisory zetten wij de ingezette lijn van dynamiseren door, stimuleren wij de inzet data-analyses en het gebruik maken van key controls¹. De resultaten van de VIC's inzake de primaire financiële processen worden vertaald in een afzonderlijke rapportage door BakerTilly Business Advisory die input vormt voor de af te geven rechtmatigheidsverantwoording en de accountantscontrole van de jaarrekening. Het streven is dat in de nabije toekomst de resultaten van de VIC's door de accountant in een COS3000D verklaring wordt gepresenteerd, hetgeen gezien kan worden als een extra kwaliteitszegel op de resultaten en staande processen.

¹ Een key control is een specifiek toegesneden interne beheersmaatregel, gekoppeld aan een belangrijk risico, waarmee een afwijking van materieel belang kan worden voorkomen of ontdekt en tijdig kan worden gecorrigeerd.

2. Onderzoeken

2.1 213a onderzoek – Economisch beleid

De aanleiding voor dit onderzoek is dat in 2023 is de Uitvoeringsagenda Economie en Internationaal beleid 2023-2026 is vastgesteld. Dit is de opvolger van de Uitvoeringsagenda Economie en Internationaal beleid 2019-2022. Deze gaf inzicht in de wijze waarop de gemeente Deventer samenwerkte met ondernemers en onderwijsinstellingen aan de versterking van de Deventer economie. Ook vormde het de leidraad voor gesprekken met de raad over economische ontwikkelingen en internationale activiteiten in onze gemeente. Deze sessies met de raad werden samen met het Deventer Economisch Perspectief (DEP) gehouden. In het onderzoek staat de vraag centraal wat onze investeringen in het economisch beleid opleveren, wat wij hiervoor als stad terug krijgen en hoe effectief en doelmatig de gemeentelijke organisatie dit economisch beleid in uitvoering heeft genomen?

Kader:

- Uitvoeringsagenda Economie en internationaal beleid 2023-2026
- Bestuursakkoord 2022-2026 Dichtbij, betrokken en bevlogen
- Visie Deventer circulair, 2024
- Uitvoeringsprogramma Vrijtijdseconomie
- Ambitienota Internationaal beleid 2022-2026
- Ambitie beroepshaven 2020 Port of Deventer
- Uitvoeringsagenda Toekomstbestendige Bedrijventerreinen
- (Evaluatie) Detailhandelsstructuur 2015-2020
- (Evaluatie) Horecabeleid 2016-2020
- Human Capital agenda Deventer 2023-2026
- Perspectief Ruimte voor Werken

Onderzoek: intern en extern.

2.2 Follow-up Kwetsbare functies

In iedere organisatie doen zich integriteitsrisico's voor die soms leiden tot integriteitsinbreuken. Deze zijn gedeeltelijk te voorkomen door de weerbaarheid van de organisatie te verhogen. Om de aandacht voor integriteit en de weerbaarheid van de openbare sector te bevorderen is hierover in de Ambtenarenwet (2006) wetgeving vastgelegd vanuit het perspectief van goed ambtenaarschap en goed werkgeverschap. Daartoe hoort het zo goed mogelijk in kaart brengen van kwetsbare processen en het mogelijk wegnemen met beheersmaatregelen van integriteitsrisico's en verleidingen om de medewerker te beschermen tegen misstappen. Conform de 'Basisnormen integriteit van openbaar bestuur en politie', dient iedere overheidsorganisatie beschikken over een actuele inventarisatie (lijst) van kwetsbare functies.

In 2021 is het traject 'kwetsbare functies' afgerond. Dit vindt zijn oorsprong in een in 2019 uitgevoerd onderzoek naar de kwetsbare functies gezien vanuit de perspectieven integriteit en continuïteit. Op basis hiervan is een uitvoeringsplan opgesteld dat voorziet in het mitigeren van de kwetsbaarheid. Dit onderzoek moet jaarlijks worden uitgevoerd. Ook voor het jaar 2025/2026 wordt een dergelijk onderzoek uitgevoerd om te kijken of het op onderdelen vernieuwd, aangepast of verfijnd kan worden. De komst van een aantal nieuwe teammanagers zal waarschijnlijk leiden tot nieuwe inzichten en aanpassingen in de heatmaps. Er is gekozen in 2025 voor een vernieuwde opzet die het document beknopter en leesbaarder maakt.

2.3 Follow-up Frauderisico-analyse

Van een overheidsorganisatie wordt verwacht dat zij volkomen integer en onkreukbaar is en dat men 'in control' is, ofwel de interne risicobeheer- en control maatregelen moeten adequaat en effectief zijn ingebed.

Hiervoor is het noodzakelijk een goed en gedetailleerd zicht te hebben op alle risico's die samenhangen met onze activiteiten en processen. Bijzondere aandacht verdienen de risico's uit hoofde van fraude, misbruik & oneigenlijk gebruik, corruptie en niet-integer gedrag.

Vanuit die noodzaak wordt periodiek een frauderisico-analyse uitgevoerd waarbij opzet, bestaan en de werking van de administratieve organisatie / de interne beheersing wordt onderzocht en getoetst (zowel de hard- als softcontrols) Hiervoor wordt een frauderisico-inventarisatielijst gehanteerd, gericht op het frauderisico en het risico op misbruik & oneigenlijk gebruik en corruptie binnen onze processen.

In de 2020 heeft een uitgebreide frauderisico-analyse plaatsgevonden. Dit was geïntegreerd in het traject 'kwetsbare functies' aangezien beide onderwerpen zeer nauw verbonden zijn.

Ook dit onderdeel is eind 2021 afgerond en beschikt de gemeente nu over een complete en actuele analyse, inclusief het onderdeel misbruik & oneigenlijk gebruik en corruptie.

In de eindrapportage van december 2021 zijn de kwetsbaarheden in een heatmap zichtbaar en zijn mitigerende maatregelen door het teammanagement benoemd en dit in hun verbeter- of ontwikkelplannen geborgd. Ook voor het jaar 2025/2026 wordt een dergelijk onderzoek uitgevoerd om te kijken of het op onderdelen vernieuwd, aangepast of verfijnd kan worden. De komst van een aantal nieuwe teammanagers zal waarschijnlijk leiden tot nieuwe inzichten en aanpassingen in de heatmaps.

Ook de accountant vindt het monitoren van de ontwikkeling van de geïdentificeerde frauderisico's en het jaarlijks uitvoeren van een frauderisico-analyse randvoorwaardelijk. Daarnaast geldt dat de accountants sinds controlejaar 2022 verplicht zijn in hun controleverklaring te rapporteren over hun werkzaamheden op het gebied van fraude en continuïteit.

2.4 Woonbeleid

In Nederland is het tekort aan woningen in 2024 verder opgelopen en ligt inmiddels net boven de 400.000.² Deventer hoort bij de gemeenten waar de druk op de woningmarkt relatief groot is.³ De druk op de woningmarkt zorgt onder andere voor prijsstijgingen en lange wachtlijsten voor sociale huurwoningen.

In Deventer is de woningvoorraad de afgelopen tien jaar met ruim 5.000 woningen toegenomen.⁴ En ook de komende jaren zal het aantal woningen verder toenemen. De ambitie van de gemeente Deventer is om tussen 2021 en 2030 bij te dragen aan de bouw van 11.000 nieuwe woningen. Projectontwikkelaars, woningcorporaties en particulieren zorgen voor realisatie van de woningen. De gemeente heeft een sturende rol en kan daarvoor diverse instrumenten inzetten. In de Woondeal West-Overijssel zijn afspraken gemaakt met onder meer het rijk, de provincie en gemeenten in de regio om de problemen op de woningmarkt te verkleinen. Naast het aantal woningen zijn de betaalbaarheid en beschikbaarheid van soorten woningen voor de gemeente Deventer belangrijk.⁵ Onderzoek zou zich kunnen richten op de wijze waarop de gemeente

² [Woningtekort weer opgelopen, ruim 400.000 huishoudens zoeken eigen plek \(nos.nl\)](#)

³ In de [Hittekaart Woningmarkt 2024](#) van BPD staat Deventer op plek 55 van de 342 gemeenten. Bron: [Hittekaart Woningmarkt 2024 | BPD.nl](#)

⁴ Woningvoorraad 2013: 42 203. Woningvoorraad 2023: 47 516. Bron: [StatLine - Voorraad woningen en niet-woningen; mutaties, gebruiksfunctie, regio \(cbs.nl\)](#)

⁵ Gemeente Deventer (2024). Woonvisie Deventer 2024, p. 3

invulling geeft aan haar sturende rol en op welke wijze een bijdrage geleverd wordt aan het oplossen van de problematiek.

Kader:

- Woonvisie Deventer 2024
- Woondeal West-Overijssel (2022)

Onderzoek: intern en extern

2.5 Verslavingszorg

De laatste jaren is er een groeiende zorgvraag en de complexiteit van de behandelingen neemt toe. Er is een toename van het aantal nieuwe aanbieders in de verslavingszorg en een toename van soorten therapie. De vraag die hieruit voortvloeit is of er overal effectieve en efficiënte zorg wordt geleverd. Is er inzicht welke zorg geleverd wordt en of er voldoende informatie is over de kosteneffectiviteit / doelmatigheid van de behandelingen.

Verslavingszorg is een regionale taak die is belegd bij centrumgemeenten. Deventer is centrumgemeente voor de gemeenten Lochem, Zutphen, Raalte en Olst-Wijhe.

Kader:

- Wet maatschappelijke ondersteuning 2015;
- Convenant regionale samenwerking beschermd wonen en maatschappelijke opvang;
- Regiovisie 2017-2022 Transformatie maatschappelijke opvang, verslavingszorg, openbare geestelijke gezondheidszorg en beschermd wonen ggz;
- Participatiebeleid en -verordening gemeente Deventer (april 2023)

Onderzoek: intern en extern

2.6 Follow-up IT-audit

In oktober 2024 hebben wij de eerste conceptversie van de Management Letter ontvangen. Onderdeel van deze Management Letter zijn de uitkomst uit de IT-audit. Door de accountant wordt bij de IT-audit gerapporteerd over de algemene IT-beheersmaatregelen (General IT Controls) voor de deelgebieden informatiebeveiliging en wijzigingsbeheer voor de financiële administratie (SAP), de uitkeringsadministratie (Civision Samenlevingszaken) en team Budget Advies Dienst (Allegro). Daarnaast is sinds 2022 de opvolger in applicatie bij het Sociaal Domein (MO platform) toegevoegd aan de IT-audit. Als onderdeel van de IT-audit zal ook in beeld zijn gebracht hoe de gemeente Deventer cyberrisico's beheerst op operationeel, tactisch en strategisch niveau. Op dit concept van de Management Letter, en dan specifiek de IT-audit, is een reactie verzonden naar BakerTilly.

In de tweede helft 2024 is vanuit BakerTilly een overzicht met de concrete aanbevelingen voor de doorontwikkelingen bij IT-beheersmaatregelen ontvangen. Zodat hier passende maatregelen vanuit de organisatie op gezet kunnen worden. De accountant (Bakertilly) geeft o.a. aan dat de proceseigenaren verantwoordelijk zijn voor de SOLL-positie van het autorisatieschema. Het periodiek monitoren in hoeverre de bestaande rechten (autorisaties) overeen komen met de SOLL – positie is ook de verantwoordelijkheid van de proceseigenaar. Het bepalen en vaststellen van de SOLL-positie voor de inrichting van de autorisaties binnen de applicaties is nog wel een aandachts- en doorontwikkelpunt voor de gemeentelijke organisatie. Bakertilly geeft tevens aan dat zij adviseren om het testplan voor alle releases te hanteren en de uitgevoerde

werkzaamheden hierin te documenteren. Een werkgroep heeft beoordeeld in hoeverre het huidige ticketsysteem mogelijkheden biedt voor het registreren van testverslagen. De uitkomsten hiervan kunnen gebruikt worden voor het gehoor geven aan dit advies. Daarnaast hebben alle collega's van Functioneel Beheer een cursus gevolgd over testen en verslaglegging hieromtrent.

Deze en andere maatregelen zijn (deels) onderhanden en zullen een vervolg krijgen in 2025.

3. Fiscale audits

Het Fiscaal Meerjaren Auditplan (FMA) maakt onderdeel uit van het gemeente brede auditplan. Dit auditplan geeft een overzicht van de uit te voeren audits op het gebied van de volgende rijksbelastingen:

- Wet op de omzetbelasting 1968
- Wet op het Btw-compensatiefonds
- Wet op de vennootschapsbelasting 1969
- Wet op de loonbelasting 1964
- Wet belastingen op milieugrondslag

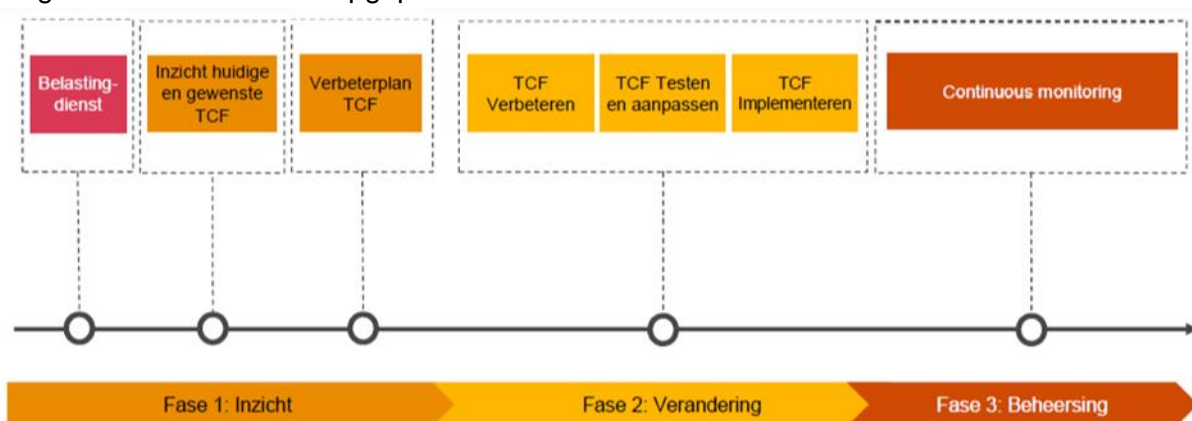
Het fiscaal auditplan is een dynamisch document en wordt jaarlijks geactualiseerd. Enerzijds is dit nodig omdat de wetgeving voortdurend in beweging is. Anderzijds omdat de soort, de aard en de frequentie van de audits kunnen wijzigen door bijvoorbeeld wettelijke, maatschappelijke of organisatorische ontwikkelingen.

3.1 Doorontwikkeling Horizontaal Toezicht

De audits worden uitgevoerd in het kader van het convenant Horizontaal Toezicht (HT) dat met de Belastingdienst in 2022 is afgesloten. In een HT relatie wordt open, transparant en op basis van begrip en vertrouwen met de Belastingdienst gecommuniceerd. Daarnaast gaat de Belastingdienst uit van een aantoonbaar werkend systeem van interne beheersing, interne monitoring en externe controle waardoor aanvaardbare aangiften worden ingediend en belastingschulden tijdig worden betaald. De Belastingdienst stemt de vorm en intensiteit van zijn toezicht af op de kwaliteit van de interne beheersing en de testing & monitoring.

3.2 Doorontwikkeling Tax Control Framework (TCF) in 2025

Op basis van het convenant horizontaal toezicht is afgesproken dat de gemeente Deventer een aantoonbaar werkend systeem hanteert voor fiscale beheersing en self-assessment door middel van continuous monitoring en testing. Dit systeem komt voort uit onderstaande aanpak die door de gemeente Deventer is opgepakt.

In 2025 ligt de focus op fase 2 Verandering en fase 3 Beheersing. De gemeente Deventer maakt daarvoor gebruik van het Risk Control Matrix model (RCM). Dit model vormt een aanvulling op het bestaande Tax Control Framework (hierna TCF). In dit model zijn de fiscale risico's geïnventariseerd, is aangegeven welke risicobeheersmaatregelen er noodzakelijk zijn om fiscaal

in control te komen en wordt aangegeven op welke wijze fiscaal control wordt gemonitord en geborgd. De fiscale audits die in dit auditplan zijn opgenomen komen voort uit het RCM als onderdeel van het overall Tax Control Framework.

3.3 Omzetbelasting (Btw) en Btw-compensatiefonds (Bcf)

Iedere activiteit binnen de gemeente Deventer wordt voor identificatie in de financiële administratie voorzien van een uniek nummer. Dit is het zogenaamde WBS element. Om de omzetbelasting in de financiële administratie juist te verantwoorden wordt ieder WBS-element voorzien van een btw-label. Wanneer op een WBS-element kosten en omzetbelasting worden geboekt, wordt de omzetbelasting (btw) op een vooraf bepaalde wijze verantwoord. Bij het stelsel van WBS-elementen met daaraan gekoppelde btw-labels kunnen systematische fouten en niet-systematische fouten optreden.

Systematische fouten

Een systematische fout heeft een systematische oorzaak en is niet te wijten aan toevallige effecten. Systematische fouten zijn vaak te corrigeren wat bij een toevallige fout niet mogelijk is. Voorbeelden zijn een verkeerde ijking of het consequent verkeerd hanteren van een instrument.

De basis vormt de audit op systematische fouten. Zoals hierboven omschreven is de btw-labeling van WBS-elementen essentieel voor een juiste verantwoording van de btw in de financiële administratie. Bij de btw-labeling kunnen systematische fouten worden gemaakt. De btw-labeling is daarom een belangrijk toetscriterium binnen het TCF.

Niet-systematische fouten

Een niet systematische fout is een toevallige fout die wordt veroorzaakt door toevallige en oncontroleerbare factoren. Deze kunnen niet altijd worden vastgesteld.

De niet-systematische fouten kunnen zoveel mogelijk worden opgespoord en beperkt door een goed functionerend Tax Control Framework (TCF). Het inventariseren van de fiscale risico's, het self-assessment en monitoring en testing met behulp van het RCM, zijn instrumenten die het maken van niet-systematische fouten beperken.

3.3.1 Thema btw en subsidies

De gemeente Deventer kent een grote diversiteit aan activiteiten. Al deze activiteiten worden financieel administratief gefinancierd vanuit de algemene uitkeringen (gemeentefonds), gemeentelijke belastingen en heffingen (overige eigen middelen) en subsidies (o.a. rijks- en provinciale bijdragen). Op het merendeel van deze financieringsbronnen is omzetbelasting in beginsel niet relevant.

Subsidies, zowel inkomende als uitgaande, zijn echter financieringsmiddelen die binnen de gemeente Deventer veelvuldig voorkomen en waarbij de Wet op de omzetbelasting 1968 en de Wet BTW-compensatiefonds een rol van betekenis heeft.

Een subsidie betreft een (financiële) bijdrage van een overheidsinstelling die in het algemeen belang wordt verstrekt, rechtstreeks samenhangt met activiteiten van de ontvanger en gebonden is aan algemene voorwaarden. Een definitie van subsidie is opgenomen in artikel 4.21 van de Algemene wet bestuursrecht;

De aanspraak op financiële middelen, door een bestuursorgaan verstrekt met het oog op bepaalde activiteiten van de aanvrager, anders dan als betaling voor aan het bestuursorgaan geleverde goederen of diensten.

De fiscale wetgeving kent helaas geen definitie van het begrip subsidie.

Voor een gemeente is de vraag of een subsidie belast is met btw in twee gevallen van belang.

- Ontvangst van een subsidie; onderzocht moet worden of op basis van de subsidie wel of niet btw aan de Belastingdienst moet worden voldaan;
- Verstrekken van een subsidie: onderzocht moet worden of er sprake is van een subsidie waarover de ontvanger btw is verschuldigd.

In 2025 gaan we onderzoeken welke soorten subsidies de gemeente Deventer kent en wat de btw-technische implicaties zijn van het ontvangen en verstrekken van subsidies.

Indien van toepassing brengen we de fiscale risico's in kaart en geven we advies over het nemen van beheersmaatregelen en monitoring. De bevindingen van het onderzoek worden opgenomen in een rapport en besproken met betrokken personen (stakeholders). Een samenvatting wordt opgenomen in de voortgangsrapportage voor de auditcommissie van de raad.

3.3.2 Thema btw-steekproef beschermd wonen, maatschappelijke ondersteuning en jeugdzorg

Per 1 januari 2015 is de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015) in werking getreden. In deze wet is onder andere geregeld dat burgers met een bepaalde beperking zolang mogelijk thuis kunnen blijven wonen. Tegelijkertijd is ook de Jeugdwet in werking getreden. De uitvoering van deze wetten is bij de gemeenten neergelegd. Dit betekent dat met ingang van 2015 de gemeente Deventer er veel activiteiten op het gebied van het Sociaal Domein erbij heeft gekregen.

Bij de invoering van betreffende wetten zijn door diverse instanties (o.a. TransitieBureau Wmo – Rijksoverheid) richtlijnen en instructies verstrekt voor fiscale consequenties op basis van de Wet op de omzetbelasting 1968 en de Wet BTW-compensatiefonds. De gemeente Deventer heeft de betreffende richtlijnen en regelgeving overgenomen en geïmplementeerd.

In 2025 gaan we onderzoeken of de wet- en regelgeving van de Wet op de omzetbelasting en het BTW-compensatiefonds bij het uitvoeren van activiteiten voor beschermd wonen, maatschappelijke ondersteuning en Jeugdzorg juist wordt toegepast. Hiervoor zal een steekproef worden genomen uit een populatie van facturen met betrekking tot genoemde aandachtsgebieden.

Indien van toepassing brengen we de fiscale risico's in kaart en geven we advies voor het nemen van beheersmaatregelen en monitoring. De bevindingen van het onderzoek worden opgenomen in een rapport en besproken met betrokken personen. Een samenvatting wordt opgenomen in de voortgangsrapportage voor de auditcommissie van de raad.

3.4 Loonheffingen

De gemeente Deventer kent verscheidene beheersingsmaatregelen met betrekking tot de loonadministratie. Er vindt jaarlijks een controle plaats op de parameters in het loonadministratiesysteem. Daarnaast vindt er periodiek een controle plaats op de loonstroken waarbij erop wordt toegezien dat de noodzakelijk benodigde (reken)gegevens correct zijn ingevoerd. Ook controleert de gemeente Deventer jaarlijks op basis van steekproeven of er buiten de loonadministratie om betalingen aan personeelsleden hebben plaatsgevonden. Daarnaast worden betalingen aan derden (niet zijnde ondernemers) beoordeeld en indien van toepassing gemeld aan de belastingdienst (renseigneringsplicht/IB47 melding). De renseigneringsplicht is ingesteld ter (juridische) verruiming van de uitvraagbevoegdheid om inzicht te verkrijgen van betalingen aan derden.

Naast deze periodieke controles worden jaarlijks thema's geselecteerd waarnaar een audit wordt uitgevoerd. Hieronder volgen de thema's voor het jaar 2025.

3.4.1 Thema identificatie werknemers, uitzendkrachten, en ZZP-ers en formulier opgaaf gegevens loonheffingen

Een werkgever is verplicht om bij indiensttreding van een nieuwe werknemer het identiteitsbewijs van de nieuwe werknemer te controleren. Naast de controle van het identiteitsbewijs dient ook het formulier opgaaf gegevens loonheffingen volledig en juist voor de eerste werkdag te zijn ingevuld. Het niet voldoen aan de identificatieplicht werknemer en de controle op een volledig en juist ingevuld formulier opgaaf gegevens loonheffingen kan tot een onjuiste aangifte loonheffingen leiden. Ook bij uitzendkrachten en het inhuren van ZZP-ers dient het originele identiteitsbewijs te worden gecontroleerd voordat er werkzaamheden worden verricht.

In deze audit gaan we onderzoeken of de identificatie van werknemers/uitzendkrachten/ZZP-ers op de juiste wijze plaatsvindt en of de formulieren opgaaf gegevens loonheffingen bij werknemers tijdig en juist in het personeelsdossier worden opgenomen.

Indien van toepassing worden de fiscale risico's in kaart gebracht en geven we advies over het nemen van beheersmaatregelen en monitoring. De bevindingen van het onderzoek worden opgenomen in een rapport en besproken met de betrokken personen (stakeholders). Een samenvatting wordt opgenomen in de voortgangsrapportage voor de auditcommissie van de raad.

3.4.2 Thema werkkostenregeling

Sinds 1 januari 2015 moeten alle werkgevers de werkkostenregeling (hierna: WKR) verplicht toepassen. De WKR is een fiscaal regime voor vergoedingen en verstrekkingen aan werknemers. Werkgevers kunnen onbelaste vergoedingen en verstrekkingen aan werknemers geven. Het onbelast geven van vergoedingen en verstrekkingen is niet onbegrensd. Via de WKR kunnen werkgevers 1,92% over de eerste € 400.000 van het fiscale loon en 1,18% over het fiscale loon boven € 400.000 besteden aan onbelaste vergoedingen en verstrekkingen voor werknemers. Dit wordt de 'vrije ruimte' of ook wel 'forfait' genoemd. Als de vergoedingen en verstrekkingen boven 'de vrije ruimte' uitstijgen, moet er een eindheffing betaald worden over het bedrag boven deze grens. Het tarief van de eindheffing bedraagt 80%. Bovengenoemde percentages (1,92% en 1,18%) zijn van toepassing in 2024. Deze percentages kunnen jaarlijks wijzigen.

In 2025 gaan we onderzoeken of de wet- en regelgeving van de Wet op de loonbelasting juist wordt toegepast. Hiervoor zal door middel van een steekproef worden onderzocht of vergoedingen en verstrekkingen aan werknemers juist worden geboekt. Ook wordt onderzocht of declaraties op de juiste manier worden verwerkt.

Indien van toepassing brengen we de fiscale risico's in kaart en geven we advies over het nemen van beheersmaatregelen en monitoring. De bevindingen van het onderzoek worden opgenomen in een rapport en besproken met de betrokken personen (stakeholders). Een samenvatting wordt opgenomen in de voortgangsrapportage voor de auditcommissie van de raad.

3.5 Vennootschapsbelasting

Met ingang van 1 januari 2016 is de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 (Vpb) gewijzigd ten aanzien van gemeenten. Vanaf die datum worden activiteiten van gemeenten, die kwalificeren als een onderneming voor de vennootschapsbelasting (Vpb), op gelijke wijze in de Vpb heffing betrokken als private ondernemingen.

3.5.1 Thema vpb-plicht activiteiten 2024

De gemeente Deventer loopt het risico dat bestaande of nieuwe activiteiten in 2024 fiscaal een onderneming vormen. Van Vpb-plicht is sprake als door de gemeente Deventer een onderneming wordt gedreven. Er wordt een onderneming gedreven indien aan de volgende drie criteria wordt voldaan:

- Er is sprake van een duurzame organisatie van kapitaal en arbeid;
- Er wordt deelgenomen aan het economisch verkeer;
- Er is sprake van een 'winstoogmerk'. Ofwel bij het uitvoeren van de activiteit is sprake van een (duurzaam) winststreven.

In 2025 wordt onderzoek gedaan of met bestaande of nieuwe activiteiten in 2024 een onderneming is ontstaan volgens de Wet Vpb.

Indien van toepassing brengen we de fiscale risico's in kaart en geven we advies over het nemen van beheersmaatregelen en monitoring. De bevindingen van het onderzoek worden opgenomen in een rapport en besproken met de betrokken personen (stakeholders). Een samenvatting wordt opgenomen in de voortgangsrapportage voor de auditcommissie van de raad.

4. Standaard verbijzonderde interne controles (VIC's)

De uitvoering van de rechtmatigheidswerkzaamheden vindt risicogericht plaats. Hiertoe wordt jaarlijks een risicoanalyse uitgevoerd die als basis dient voor de planning voor dat jaar. Aspecten die hierbij beoordeeld worden zijn:

- Omvang (in euro's) van het proces/ de regeling;
- Complexiteit van de regelgeving;
- Bevindingen van voorgaand jaar;
- Wijzigingen in wet- en regelgeving;
- Mate waarin IT-hulpmiddelen worden benut;
- Risico's in het proces;
- Getroffen interne beheersingsmaatregelen;
- Mutaties in procedures/ betrokken medewerkers;
- Normenkader rechtmatigheid;
- Eventuele andere overwegingen (bijv. politieke focus).

De risicoanalyse is het vertrekpunt voor de uit te voeren verbijzonderde controlewerkzaamheden. Hiervoor is een gedegen intern controle plan 2024 opgesteld die ook is afgestemd met BakerTilly Business Advisory; Deze moet met betrekking tot een beperkt aantal processen mogelijk nog actueel worden gemaakt naar de situatie boekjaar 2025. De standaard verbijzonderde controlewerkzaamheden worden in 2025 – evenals in 2024 - uitgevoerd door de accountant BakerTilly i.c. BakerTilly Business Advisory. Hierover zijn reeds op hoofdlijnen nadere planning- en uitvoeringsafspraken gemaakt. Tevens zijn hierbij betrokken, de aspecten het verder dynamiseren van de controle en de inzet van data-analyses.

De voor de jaarrekeningcontrole qua omvang en/of risico's meest relevante processen zijn:

- Inkopen (kosten/investeringen: inclusief aanbestedingen (spendanalyse)
- Betalingsverkeer
- Salarissen
- Sociaal domein (Wmo, Beschermd Wonen en Jeugdzorg)
- Uitkeringen sociale zaken (Participatiewet, bijzondere bijstand c.a.)
- Subsidieverstrekingen en subsidievaststellingen
- Grondexploitatie: grond vermeerderingen en grond verminderingen
- Memoriaalboekingen
- Belastingen
- Overige opbrengsten: verhuur- , parkeer- en vergunningenopbrengsten (omgevingsvergunning)
- Treasury

Andere elementaire controle items (meer vanuit de scope getrouwheid) bij de jaarrekening, zijn de items financiële verslaggeving', voorzieningen en algemene uitkering.

Naast rechtmatigheidscontroles op bovengenoemde processen worden er ten behoeve van de tussentijdse rapportages en de jaarrekeningcontrole ook diverse interne getrouwheidscontroles uitgevoerd.

Bijlage 1 - Planning 2025

Onderzoeken

Onderwerp	1e kw. 2025	2e kw. 2025	3e kw. 2025	4e kw. 2025	1e kw. 2026
213a Onderzoek Economisch beleid	X	X			
Kwetsbare functies 2024/2025	X			X	X
Fraude risicoanalyse 2024/2025	X			X	X
Woonbeleid		X	X	X	
Verslavingszorg		X	X	X	
Follow-up IT-audit			X		

Fiscale audits

Onderwerp	1e kw. 2025	2e kw. 2025	3e kw. 2025	4e kw. 2025
Btw en Bcf				
Thema btw en subsidies		X		
Thema btw-steekproef beschermd wonen, maatschappelijke opvang en jeugdzorg				X
Loonheffingen				
Thema identificatie werknemers, uitzendkrachten en ZZP-ers en formulier opgaaf gegevens loonheffingen		X		
Thema werkkostenregeling			X	
Vennootschapsbelasting				
Thema vpb-plicht activiteiten 2024				X

Standaard verbijzonderde controles

Er zullen nadere planningsafspraken gemaakt worden met BakerTilly Business Advisory inzake de door hen uit te voeren standaard controles 2025 met betrekking tot de primaire processen. Op hoofdlijnen gezien zullen de VIC's naar verwachting worden onderverdeeld in 3 blokken: VIC 1: periode jan t/m mei (uitvoering periode juni t/m augustus); VIC 2: periode juni t/m oktober (uitvoering oktober en december) en VIC 3: november en december (uitvoering januari en februari 2026)

Onderwerp	1e kw. 2025	2 ^e kw. 2025	3 ^e kw. 2025	4 ^e kw. 2025	1 ^e kw. 2026
Inkopen (kosten/investeringen: inclusief aanbestedingen)	Nnb	Nnb	Nnb	Nnb	Nnb
Betalingsverkeer	Nnb	Nnb	Nnb	Nnb	Nnb
Subsidieverstrekingen	Nnb	Nnb	Nnb	Nnb	Nnb
Subsidievaststellingen 2024 in 2025	Nnb	Nnb	Nnb	Nnb	Nnb
Grondexploitatie: vermeerderingen en verminderingen	Nnb	Nnb	Nnb	Nnb	Nnb
Memoriaalboekingen en financiële verslaggeving	Nnb	Nnb	Nnb	Nnb	Nnb
Belastingen	Nnb	Nnb	Nnb	Nnb	Nnb
Overige opbrengsten: verhuur-, parkeer- en vergunningsopbrengsten	Nnb	Nnb	Nnb	Nnb	Nnb
Sociaal Domein: WMO, Beschermd Wonen en Jeugdzorg	Nnb	Nnb	Nnb	Nnb	Nnb
Uitkeringen sociale zaken: Participatiewet, LKS, Bijzondere Bijstand, IOAW/IOAZ etc.	Nnb	Nnb	Nnb	Nnb	Nnb
Voorzieningen	Nnb	Nnb	Nnb	Nnb	Nnb
Algemene uitkering	Nnb	Nnb	Nnb	Nnb	Nnb
Treasury	Nnb	Nnb	Nnb	Nnb	Nnb

Bijlage 2 - Overzicht jaarlijkse audits buiten Auditplan

IT-audit

Jaarlijks wordt een interim-controle uitgevoerd door BakerTilly Accountants waarin het functioneren van de administratieve organisatie, de interne beheersing, de geautomatiseerde gegevensverwerking en het financieel beheer onderzocht worden. Onderdeel van deze interim-controle is een IT-audit.

Het doel van deze werkzaamheden is om een actuele status van de beheersing omtrent de voor de jaarrekeningcontrole relevante systemen van de gemeente Deventer in kaart te brengen. De werkzaamheden van de accountant zien toe op het toetsen van de algemene IT beheersmaatregelen (IT General Controls) ten aanzien van de deelgebieden toegangsbeveiliging, wijzigingsbeheer en back up procedures voor de financiële systemen SAP, Civision Samenlevingszaken, Allegro en de besturingsystemen hiervan. De scope beperkt zich tot het vaststellen van opzet en bestaan van de beheersmaatregelen (en deels de werking). Hiermee kan de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking van de genoemde systemen worden vastgesteld.

Daarnaast richt men zich op de wijze waarop de gemeente zelf cyber risico's identificeert en welke maatregelen zijn getroffen voor de risico's die de accountant het meest relevant acht voor de jaarrekening.

De accountant laat de bevindingen gepaard gaan met concrete aanbevelingen van maatregelen die proportioneel zijn, passen binnen de gemeentelijke ambities ten aanzien van bedrijfsvoering en bovendien voldoende economisch rationeel zijn gezien vanuit nut en noodzaak.

Indien concrete aanbevelingen niet passen binnen de gemeentelijke ambities, maar aannemelijk te maken is door de accountant dat de ambities niet toereikend zijn, of anderszins de gemeenten de aanbevelingen niet kunnen verwerken, dient de accountant dit ook aan te geven. De managementletter en de boardletter wordt jaarlijks aangeboden aan het college van B&W respectievelijk de raad, hooguit drie (3) weken na afronding van de interim-controle.

ISO 9001/2015 certificering teams DWR-i en BAD

ISO 9001 is een internationaal erkende norm op het gebied van kwaliteitsmanagement en geeft richtlijnen waaraan een goed kwaliteitsmanagementsysteem moet voldoen. ISO-9001 helpt de organisatie om bedrijfsprocessen te beheersen en te verbeteren. Een ISO 9001-certificaat is drie jaar geldig. In deze drie jaar vinden er tussentijdse audits plaats om te controleren of de organisatie nog steeds voldoet aan de eisen van de ISO 9001-norm.

ISO 9001 is dus een wereldwijd erkende norm met eisen op het gebied van kwaliteitsmanagement en daardoor een maatstaf voor transparantie en betrouwbaarheid in de dienstverlening. Met ISO 9001 kwaliteitsmanagement is continue verbetering van kwaliteit geborgd zodat steeds beter aan de behoeften van de klanten kan worden voldaan.

NVVK-audit team BAD.

De Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet (NVVK) is een Nederlandse koepelorganisatie voor schuldhulpverlening waar veel openbare instellingen en private ondernemingen die financiële diensten aanbieden, bij zijn aangesloten.

NVVK-leden doorlopen de audit bij toetreding en daarna eens per 3 jaar. Het NVVK Kwaliteitskader vormt de basis voor de NVVK-audit. De audit moet zijn afgerond voordat het keurmerk verloopt. Deze audit wordt in het eerste kwartaal 2025 uitgevoerd bij team BAD

Wet Politiegegevens (Wpg) voor BOA's

Onder de verantwoordelijkheid van de programmamanager Veiligheid wordt de audit Wpg uitgevoerd door een externe auditer. Vanuit de privacy coördineert het CIO Bureau Deventer deze audit.

Deze Wpg-audit raakt een breed scala aan taakvelden van de gemeente zoals openbare ruimte, milieu, welzijn en infrastructuur, onderwijs, werk/inkomen/zorg, openbaar vervoer en generieke opsporing en raakte daarmee de leerplichtambtenaar, sociaal rechercheur, opsporingsambtenaren (handhaving en toezicht, milieu, et cetera).

De Wpg-audit is een audit op de verwerkingsprocessen en -systemen bij onder andere een gemeente waarin strafrechtelijke gegevens worden verwerkt.

Deze wet is in 2019 ingegaan. De Wpg schrijft voor dat: "Twee jaren na inwerkingtreding van de wet, en vervolgens eenmaal in de vier jaren, laat de verwerkingsverantwoordelijke de uitvoering van de bij of krachtens de wet gegeven regels middels een privacy-audit controleren, op bij ministeriele regeling te bepalen wijze" (Besluit politiegegevens (Bpg), artikel 6:5 lid 1). In artikel 3 van de Regeling periodieke audits politiegegevens staat dat de verwerking-verantwoordelijke zorg dient te dragen dat tenminste jaarlijks een interne audit plaatsvindt.

Suwinet

Suwinet is een digitale infrastructuur en zorgt ervoor dat de Suwi-partijen (UWV, SVB en gemeenten) gegevens met elkaar kunnen uitwisselen voor de uitvoering van hun wettelijke taken.

Als gebruiker van Suwinet is een gemeente verplicht om jaarlijks een audit te laten uitvoeren op basis van het contract met het UWV.

Uitvoering ENSIA IT-Audit 2025

De gemeente verantwoordt zich over informatiebeveiliging middels de ENSIA-systematiek. ENSIA staat voor Eenduidige Normatiek Single Information Audit en betekent eenmalige informatieverstrekking en eenmalige IT-audit. ENSIA streeft naar een zo effectief en efficiënt mogelijk ingericht verantwoordingsstelsel voor informatieveiligheid. De focus ligt hierbij op de horizontale verantwoording: binnen de gemeente, met een belangrijke rol voor de gemeenteraad. ENSIA is een initiatief van de VNG en de ministeries van BZK, I&W en SZW.

ENSIA helpt gemeenten in één keer verantwoording af te leggen over informatieveiligheid, gebaseerd op de BIO. Met ENSIA sluit de verantwoording over informatieveiligheid aan op de P&C-cyclus van de gemeente. Hierdoor heeft het gemeentebestuur meer overzicht over de informatieveiligheid van hun gemeente en kan het beter sturen en verantwoording afleggen aan de gemeenteraad.

ENSIA structureert ook de verticale verantwoording richting de rijksoverheid, over de Basisregistratie Personen (BRP), Reisdocumenten, Digitale persoonsidentificatie (DigiD), Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG), Basisregistratie Grootchalige Topografie

(BGT), Basisregistratie Ondergrond (BRO) en de Structuur Uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen (SUWI).

De verantwoording over de informatiebeveiliging komt in het jaarverslag tot uitdrukking in de Collegeverklaring Informatiebeveiliging. Met deze verklaring geeft het college aan in hoeverre de gemeente voldoet aan de afspraken die gemaakt zijn voor de ENSIA-verantwoording Informatiebeveiliging en welke verbetermaatregelen men treft. Met een college-verklaring aan de raad laat de gemeente zien dat zij informatiebeveiliging serieus neemt en het een onderdeel laat zijn van de ambities om informatie van haar inwoners adequaat te beschermen.

Jaarlijks (februari/maart) wordt door de ENSIA-coördinator een auditplan opgesteld en door de CISO vastgesteld. Dit auditplan beschrijft het auditproces en voor welke processen en informatiesystemen een audit uitgevoerd wordt. Deze kunnen door interne of externe auditors, of (in geval van technische audits) geautomatiseerd worden uitgevoerd. Audits en kwetsbaarheidsanalyses dienen een objectief oordeel te geven. In de rapportages worden ook de mogelijkheden tot verbetering uitgewerkt.

De betreffende stukken moeten voor 1 mei 2026 aangeleverd worden bij Logius en de VNG via de ENSIA Tool.